

UPSEERILIITON LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSEEN EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2021

Valtion talousarvioesityksessä esitetään puolustushallinnon määrärahoiksi 4,87 miljardia euroa.

Budjettiin on varattu perustellusti rahoitus monitoimihävittäjille (HX-hanke), sekä aiemmin päätetty Laivue 2020-hankkeen menot ja yhteensä noin 974 miljoonaa euroa puolustusmateriaalihankintoihin. Esitetyt hankkeet ovat Upseeriliiton mielestä syytä toteuttaa täysimääräisinä.

Puolustusvoimien toimintamenot pysyvät lähes ennallaan vuonna 2021. Hallitusohjelmassa sovittu toimintamenojen lisäys kasvaa kuluvan vuoden 5,5 miljoonasta eurosta 7,8 miljoonaan euroon.

Upseeriliitto katsoo, että strategisten hankkeiden ja Puolustusvoimien toiminnan kannalta ehdotus on asianmukainen. Kuitenkaan suhteutettuna tuleviin hankkeisiin ehdotuksessa ei ole huomioitu henkilöstön määrää ja jaksamista tarpeeksi.

Budjettiehdotuksessa ilmenevä lisäys Puolustusvoimien toimintamenoihin käytetään uusien tehtävien perustamiseen. Lisäksi kevään 2020 lisätalousarvion yhteydessä sovittiin ensi vuodelle lisäys sopimussotilaiden ja muun määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen. Tämä ei korjaa upseerivajetta.

Upseeriliitto edellyttää, että suhteessa nyt esiteltyyn talousarvioehdotukseen on toteutettava seuraavat asiat, jotta puolustus- ja ennaltaehkäisykykymme säilyvät uskottavalla tasolla:

1. Työaikalain päivittäminen

Upseeriliiton esitys: Puolustusvoimien työaikalaki päivitetään viiveettä ja siten, että henkilöstöä edustavat järjestöt sitoutetaan työhön. Uudistamiselle on varattava tarvittava taloudellinen resurssi.

Ilman työaikalain päivittämistä Puolustusvoimien virkamiesten jaksaminen ja sitoutuminen rauhan ajan työssä vaarantuvat ja voivat aiheuttaa kitkaa budjettiehdotuksessa mainittuihin hankkeisiin.

Keskeiset uudistamiskohteet ovat:

- Johtavien virkamiesten ylisuuri määrä Puolustusvoimissa
- Erityispalvelun (sotilaallinen harjoitus ja meripalvelu) laskennallisen työajan korottaminen
- Yksipuolisen direktio-oikeuden päättäminen työhön ja ylityöhön määrittämiseksi
- Vuorokausi- ja viikkoleposäännösten uudistaminen

2. Puolustusvoimien henkilöstön määrä ja osaaminen osaksi puolustusselontekoa

Upseeriliiton esitys: Henkilöstön määrä ja mitoitukset otetaan osaksi puolustusselontekoa. Tällä varmistetaan osaamisen riittävydestä valmiuden, uusien suorituskkykyjen sekä asevelvollisten (ml. reservi) kouluttamisen osalta. Upseerien määrää lisätään hallitusti korvaamaan opistoupseerien poistumaa. Puolustusselontekoon tarvitaan varmuus siitä, että Puolustusvoimien osaaminen on sillä tasolla, jota uudet suorituskkyvyt ja Puolustusvoimille annetut lisätehtävät vaativat.

55/2020/DA

Puolustusvoimauudistuksissa henkilöstön määrä mitoitettiin rauhan ajan hallinto- ja koulutusjärjestelmän perusteella. Tämän jälkeen tapahtuneet turvallisuusympäristön muutokset ovat lisänneet kuormitusta Puolustusvoimien eri organisaatiotasolle. Lisääntyneet valmiudelliset sekä kybertehtävät tehdään samalla henkilöstöllä, kuin esimerkiksi asevelvollisten koulutus sekä kertausharjoitustoiminta. Vuonna 2015 laadittu henkilöstöstrategia on jäänyt jälkeen eikä sitä ole päivitetty. Puolustusvoimien sisäiset tehtävien uudelleen kohdistukset syövät henkilöstöä perustehtävistä eikä sitä voida korvata pelkästään palkkaamalla sopimussotilaita ja aliupseereita.

Opistoupseeristo poistuu henkilöstöryhmänä noin vuonna 2037. Kyseisen henkilöstöryhmän osaamisen korvaaminen vaatii organisaation johto-, suunnittelu- ja asiantuntijatehtäviin (esikunnat) vaatii upseerien määrän hallittua lisäämistä.

Sekä ilmavoimien, että maavoimien lentäjien osalta olisi tärkeää uudistaa lentäjien sitouttamisjärjestelmä. Tällä voitaisiin mahdollistaa lentäjien sitoutuminen palvelemaan pakolliseen eroamisikään saakka. Nyt olemassa olevat uhkat ovat erityisesti helikopterilentäjiin kohdistuva lääkärihelikopteritoiminnan rekrytointi (FINNHEMS) sekä kaupallisen lentotoiminnan koronan jälkeinen elpyminen ja sitä seuraavaa Ilmavoimien lentäjien siirtyminen kaupallisen lentotoiminnan palvelukseen sitoumuskausien välissä pahimmillaan HX- hankkeen alkamisen aikaan, jolloin Ilmavoimissa lennetään uudella ja vanhalla kalustolla.

3. Sotilaallisen kriisinhallintatehtävien turvaaminen

Upseeriliiton esitys: Sotilaalliseen kriisinhallintaan laaditaan palkkaohjelma, jolla pyritään pois palkkaeroista sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan välillä.

Puolustusministeriön projekti kriisinhallinnan henkilöstön palkkauksen kehittämiseksi oli onnistunut. Kriisinhallinnan henkilöstön rekrytoinnin kehittämiseksi tarvitaan myös jatkotoimia. Palkkaohjelmalla varmistetaan sotilaallisen kriisinhallintatehtävien kilpailukyky.

Upseeriliiton puheenjohtaja
Everstiluutnantti

Ville Viita